

1932 DECEMBER

ERDÉSZETI LAPOK

LXXI. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

12. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő
BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1932. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

(Telefon: 237—22.)

Kérelem

a tagdíjak és előfizetési díjak beküldésére

Tisztelettel felkérjük az Országos Erdészeti Egyesület t. alapító- és rendes tagjait, valamint az Erdészeti Lapok t. előfizetőit is, hogy az egyesületi és a lappal kapcsolatos kiadások fedezhetése céljából az 1933. évre esedékes tag-, illetőleg előfizetési díjakat, valamint a hátralékos tagdíjakat a jelen számhoz csatolt postatakarékpénztári csekklap felhasználásával (23.602) mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

Tagjaink a lapot tagilletményként kapják, a lapért külön előfizetési díjat nem fizetnek.

Az Erdészeti Lapok előfizetési díja a nemtagoknak egész évre 24 pengő, erdészeti altiszteknek 12 pengő.

Budapest, 1932. évi december hó.

Titkári hivatal.

Krónika

1. A faanyagok szerepe hanyatló gazdasági életünkben!

A napokban jelent meg a Statisztikai Havi Közlemények VII—IX-ik füzete s ha végiglapozzuk a külkereskedelemre vonatkozó adatait, igen szomorú tanúságokat szűrhetünk le belőlük.

Ez év első kilenc hónapjában nyers és megmunkált fában 28.748.000 pengő értéket, faszénben pedig 1.611.000 pengő értéket, összesen 30.359.000 pengő értéket hoztunk be.

Ha ehhez hozzászámítjuk még a papirosban és papiros árukban behozott 16.464.000 pengő értéket, a végösszeg 46.823.000 pengőt tesz ki.

Még abban az időben, amikor az erőteljes gazdasági élet mellett kivitelünk virágzott, rámutattunk arra, mennyire nem tudják ellensúlyozni ezt az óriási tehertételt a miénknél sokkal inkább támogatott és előtérbe helyezett gazdasági ágak kiviteli értékei.

Már akkor rámutattunk arra, hogy ha meg tudnánk szabadulni a fa- és papírbehozatal óriási terhétől, egyszerre megszűnik külkereskedelmi mérlegünk hátrányos volta.

Ez év első kilenc hónapjában 244.387.000 pengő behozattal szemben kivitelünk 233.048.000 pengőt tett ki s így kereskedelmi mérlegünk 11.339.000 pengővel passzív.

Maga a fa és faszénbehozatal értéke közel háromszorosát teszi ennek az összegnek, ha pedig a papírt is hozzászámítjuk, több mint négyszeresét.

Nyilvánvaló dolog, hogyha megtudtuk volna szüntetni erdőben való szegénységünket, a 11 millió pengőt meghaladó deficit helyett kereskedelmi mérlegünk jelentős kiviteli többlettel záródhatott volna.

De hasonlítsuk össze egy kicsit a fa-behozatal értékét a különböző, a miénknél sokkal jobban ismert gazdasági ágak vagy termékek kiviteli eredményeivel.

	I.	
Búzakivitelünk	17.663.000 P
Liszt kivitelünk	10.045.000 P
	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/>	
	Összesen:	27.708.000 P

értéket képviselt, tehát a búza- és lisztkivitel értéke együttesen is alatta marad a fabehozatalénak.

II.

Nézzük a seréstenyésztes mérlegét:

kivitelünk sertésekben	13.711.000 P
zsír és szalonnában	2.624.000 P
friss és készített húsban	2.482.000 P
szalámi és kolbászban	2.132.000 P

Összesen: 20.949.000 P

tett ki.

III.

Szarvasmarhatenyésztesünk kivitele:

Szarvasmarhákban	13.227.000 P-t
friss vajban	2.831.000 P-t

Összesen: 16.058.000 P-t

tett ki.

IV.

A baromfitenyésztes kivitele:

baromfiban	13.256.000 P
tollban	5.015.000 P
tojásban	4.717.000 P

Összesen: 22.988.000 P

V.

Vegyük ide még a legfontosabb nehézipar, a vas- és gépipar adatait.

Kivittünk:

villamosgépek és készülékekben	14.748.000 P
vasúti kocsikban	5.863.000 P
vasárukban	5.006.000 P
vas félgyártmányokban	3.357.000 P
gépek és készülékekben	3.259.000 P

Összesen: 32.233.000 P

értéket.

Ebből az összegből azonban levonásba kell hozni a javítás céljából behozott vasúti kocsik teljes értékét: 3.820.000 pengőt, ami a kivitel értékét már 28.403.000 pengőre csökkenti.

Számottevő mértékben terheli ezt a kiviteli egyenleget a nyersfémek 6,195.000 pengőt, valamint a szén és koksznak 7.763.000 pengőt, összesen 14.958.000 pengőt kitevő értékéből a kivitt áruk előállítására felhasznált rész, amit ha csak az e nemű behozatal 20 százalékával értékelünk is, újabb 3 millió pengővel csökkenti a nehézipar kiviteli mérlegét s az összes kivitel értéke ilyenformán 25.403.000 pengőre esik vissza.

Pedig még ebből az értékéből is levonásba kellene hozni a gépek és készülékek, vasárak, valamint a villamos gépek és készülékek 11.783.000 pengővel kitüntetett behozatali értéknek azt a részét, ami a kereskedelem útján csak mint átmeneti áru érintette Magyarországot s csupán néhány nagyüzemnek vagy nagykereskedőnek nyújtott némi hasznot.

Megállapíthatjuk a régebbi adatokkal való összehasonlításból azt is, hogy fabe hozatalunk

az 1929. év azonos időszakában	105.131.000 P-t
az 1930. évben	74.371.000 P-t
az 1931. évben	50.810.000 P-t
az 1932. évben	28.748.000 P-t

tett ki s így négy év alatt 74%-kal apadt ugyan, de egy cseppet sem csökkent az a súly, amellyel kereskedelmi mérlegünkben latba esik.

Majdnem azonos képet mutat a papírbe hozatal visszaesése is, amelyet a következő számok tüntetnek föl:

1929 januártól—szeptemberig	32.414.000 P
1930 januártól—szeptemberig	28.282.000 P
1931 januártól—szeptemberig	21.054.000 P
1932 januártól—szeptemberig	16.464.000 P

A visszaesés tehát itt is kerekén 50 %-os.

Ezzel szemben a kiviteli tételekkel való összehasonlítás azt mutatja, hogy hanyatló gazdasági élet mellett e téren mutatkozó behozatalunk mindig több és több termék kiviteléből befolyó értéket emészt föl.

Pedig ne feledjük el, hogy ebben az évben a magyar erdőgazdaság fokozott rendkívüli termelése tisztán tűzifában és talpfában mintegy 20 millió pengő értékű olyan külföldi árut szorított ki, melyet egyébként be kellett volna hozni.

Ha még ezt a számot is hozzátesszük a fa és papír behozatali értékéhez, igen könnyen megállapíthatjuk, hogy e nélkül az erőfeszítés nélkül állat- és baromfi-tenyésztésünk, vagy vasiparunk és széntermelésünk összes kivitele sem lett volna elegendő arra, hogy a fa- és papírbehozatal értékét ellensúlyozza.

Napnál világosabban igazolják ezek a számok azt, hogyha nem tudjuk gazdasági életünkben ezt a rákfenét kiküszöbölni, minden tapogatkozás és kísérletezés hiábavaló.

Eddig már annyiszor nyilvánosságra hozott adatainknál még súlyosabb bizonyítékai ezek annak, mit hibáztak és mit mulasztottak az elmúlt kormányzatok, amelyek ezt a kérdést egész egyszerűen mellékesnek tartották, mert nyíltan állítjuk, hogyha a megcsonkításunk óta elmúlt 13 esztendő megfelelően kihasználtak volna, ma már állandósítani tudnánk az utolsó 1—2 év többtermelését, sőt már legalább 8—10 millió értékkel többet tudtunk volna előállítani.

De bizonyítékok ezek az adatok amellet is, hogy ennek a Pató Pál-rendszernek nem szabad továbbra is megmaradnia.

Egyébként az ez év első 9 hónapjának fabehozatali mérlegét az előző év ugyanezzel az időszakával összehasonlítva, a következő számadatot tüntetik föl:

Fabehozatalunk mennyisége az 1931. és 1932. év első 9 hónapjában, 10.000 kg-os kocsi rakományokban.

	1931. I—IX.	1932. Az 1931. évvel szemben I—IX.	több	kevesebb
Tüzifa	39.731	30.399	—	9.332
Faszén	2.858	2.396	—	462
Bányafa	5.943	6.391	448	—
Gömbölyű fenyőfa . .	4.218	5.015	797	—
Gömbölyű lombfa . .	1.279	623	—	656
Hegyezett karó . . .	896	40	—	856
Bárdolt fenyőfa . . .	7.351	3.958	—	3.393
Vasúti talpfa	1.579	86	—	1.493
Kádárfa	109	34	—	75
Bognárfa	104	40	—	64
Fűrészelt fenyőfa . .	26.736	17.088	—	9.648
Fűrészelt lombfa . .	1.110	444	—	656

Fabehozatalunk értéke az 1931. és 1932. év első 9 hónapjában. Érték 1000 pengőben.

	1931. I—IX.	1932. Az 1931. évvel szemben I—IX. több	szemben kevesebb
Tüzifa	7.478	6.020	— 1.458
Faszén	2.115	1.611	— 514
Bányafa	2.261	2.125	— 36
Gömbölyű fenyőfa . .	1.645	1.832	187 —
Gömbölyű lombfa . .	783	294	— 489
Hegyezett karó . . .	533	21	— 512
Bárdolt fenyőfa . . .	5.116	2.464	— 2.652
Vasúti talpfa	1.179	63	— 1.116
Kádárfa	232	63	— 169
Bognárfa	124	38	— 86
Fűrészelt fenyőfa . .	30.000	15.321	— 14.679
Fűrészelt lombfa . .	1.405	492	— 913

Amint az adatokból láthatjuk, különösen a keményfaválasztekókban erős a visszaesés.

Bár talpfa-, valamint gömbölyű és fűrészelt keményfabehozatalunk nem éri el összesen a 20.000 m³ nyersfát, mégis súlyosan érint bennünket ez a tétel, különösen ma, amikor a magyar erdőgazdaság a műfaelhelyezés terén olyan mérhetetlen nehézségekkel küzd.

Az egyetlen emelkedés, amit nem kifogásolunk, a gömbölyű fenyőfabehozatalban mutatkozó mintegy 16.000 tömör m³-es többlet, mert ez a fűrészek fokozottabb foglalkoztatásán kívül munkaalkalmat jelentett az Alföld erre ugyancsak rászorult népe részére.

Mint igen sajnálatos körülményt kell kiemelnünk itt azt a tényt, hogy az egészben a 30 millió pengőt meghaladó behozatalunkból a 16 millió pengőt meghaladó érték, tehát több mint a fele Romániából jött be, ahova pedig a kivitelünk alig képvisel számottevő értéket.

2. Az erdészeti kísérletügy.

Elsősorban arról az örvendetes eseményről kívánunk itt beszámolni, hogy az *Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi*

Szövetsége elnökévé Roth Gyula főiskolai tanárt, a Magyar Kísérleti Állomás vezetőjét választotta meg.

Kétszeresen örvendünk ennek a választásnak, nemcsak azért, mert ezúttal másodszor éri a magyar erdészeti kísérleti állomást ez a kitüntetés (hiszen a szövetség legelső elnöke is, Vadas Jenő, mint a magyar kísérleti állomás vezetője került az élre), de azért is, mert egy, a kísérletügy szolgálatában eltöltött munkás életre teszi föl az elismerés koronáját.

Nemcsak magyar büszkeséggel, de kollegiális szeretettel és elismeréssel is üdvözöljük *Roth* Gyulát ebben a kitüntető állásban s őszintén kívánunk további munkásságához is hasonló sikereket és eredményeket.

A Nemzetközi Szövetségnek ugyanez a nagygyűlése megerősítette a stockholmi határozatot, hogy t. i. az 1936. évi 9-ik nagygyűlést Magyarországon fogják megtartani.

Sőt tudomásunk szerint a római nemzetközi földművelésügyi intézet ugyanakkor kívánja a Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszust is nálunk megtartani.

Ezzel a két összejövetellel a csonka ország erdőgazdasága és erdészeti kísérletügye a nemzetközi érdeklődés középpontjába kerül.

Bármilyen lerongyolt állapotban legyünk is, azt hisszük, mégsem szabad olyan eredménnyel és olyan tárgysorozattal állnunk a nemzetközi fórumok elé, amiért szégyenkezésre lenne okunk.

Az a szűkmarkúság, ami az állami költségvetés összeállításánál az erdészeti kísérletüggyel szemben évről-évre megnyílvánult, s amit annyiszor tettünk lapunk hasábjain is szóvá, ma még sok tekintetben kijavítható vagy legalább részben pótolható, ha a kongresszusig még hátralevő közel négy évi időt megfelelően kihasználjuk.

Ezúton is ismételten fölhívjuk az összes illetékes tényezők figyelmét erre a kérdésre, nehogy a kongresszusok idején kelljen szégyenkeznünk azért, amit eléggé indokolatlanul elmulasztottunk.

3. A felszabadítás és a természetes felújítás kérdése.

Lapunk mai száma hozza Mayer Zoltán adjunktus kollégánk erre vonatkozó cikkét, ami némileg válasz a Lippóczy kartársunk által nemrég lapunk hasábjain fölített kérdésekre.

Nem oszthatjuk teljesen Mayer kartársunk azt a véleményét, hogy erről a kérdésről csak az mondhat jogosan és megfelelő véleményt, aki a kérdés tudományos oldalával foglalkozva, megtartja az összeköttetést a gyakorlattal is.

Véleményünk szerint ugyanez áll azokra a gyakorlatban foglalkozó kollégákra is, akik nem hagynak el minden, a tudomány vívmányai iránt való érdeklődést.

Mi a magunk részéről fenntartjuk azt a véleményünket, hogy a két egymástól teljesen eltérő célú műveletnek, a használatnak és felújításnak, az összekapcsolása könnyen vezet és vezethet összeütközésekre abból a szempontból, vajjon melyik célnak az elérését állítsuk előtérbe: a fejlődőben lévő megtelepedett fiatalosét-e, vagy a lehetőleg egyenletes használatokra való törekvést.

Fenntartjuk és ismételten hangoztatjuk, amit sokszor kijelentettünk, hogy a tisztázatlan kérdések egész tömege vár még itt megoldásra.

A gyökér-verseny kérdése az öreg állomány és a megtelepült fiatalos között, a talaj-nedvesség kérdése az erősebben vagy gyöngébben árnyalt, vagy minden beárnyékolást nélkülöző területeken; a fejlődés különbsége ezeknek a tényezőknek a hatása alatt; mind olyan kérdések, amelyek még tisztázásra szorulanának.

Tudomásunk szerint a német kísérleti állomások jegenye fenyőinél végzett kísérletekkel már igazolták azt, hogy az idős fák okozta gyökerverseny, jelentősen hátráltatja a fiatalos fejlődését.

Hogy a fény-igényes tölgy és csernél a beárnyalás már az első időkben is milyen különbségeket okoz, arra Lippóczy is rámutatott.

Éppen ezért nagyon szeretnők, ha ezeknek a kérdéseknek a mi viszonyainknak megfelelő tisztázását a kísérleti állomás munkaprogramjába beállítaná.

Az a néhány tapasztalati adat, ami ebből a szempontból rendelkezésre áll, véleményünk szerint még nem adhat teljesen tiszta képet, különösen arra vonatkozólag nem, hogy különböző időjárási viszonyok mellett hogyan viselkedik és hogyan fejlődik a fiatalos erősebb vagy gyengébb beárnyalás mellett vagy teljesen beárnyalás nélkül.

Egy körülményre sajnálattal kell rámutatnunk és ez az, hogy a mesterséges felujítás sokszor aprólékos teendőivel az újabb generáció nem foglalkozik olyan gondjal és szeretettel, amilyent az megkíván.

Véleményünk szerint ebben igen jelentős része van az újabb idők ama törekvésének, amely a természetes fölujítást kívánja minden áron előtérbe helyezni.

Pedig véleményünk szerint a mesterséges felujításnak már csak az új erdők telepítésére, a régi hiányok pótlására s a feltétlenül szükséges állományátalakításokra való tekintettel is még igen hosszú ideig jut fontos szerep a magyar erdőgazdaságban s ezenkívül mi sem látjuk tisztázottnak azt a kérdést, vajjon nem lesz-e célszerű bizonyos adott körülmények mellett minden esetben a mesterséges felujításhoz ragaszkodni.

Amikor azonban rátereljük a kísérleti állomás figyelmét ezekre, a véleményünk szerint még nem eléggé tisztázott kérdésekre, egyúttal megállapítani kívánjuk azt is, hogy csak hosszabb ideig tartó tudományos kutatás és gyakorlati kísérletezés adhat ebből a szempontból feltétlenül biztos eredményt.

Óvatosan kezeljük úgy a tudományos eredményeket, mint a gyakorlati megállapításokat is, mert egy-egy kissé elhamarkodott ítélet évtizedeken át okozhat nehézségeket és szülhet hátrányokat a gazdálkodásban.

